

Not: Büyükşehir olan illerde mezbahaların ruhsatlandırılmasında yetki idare hakkında.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-2949076

14/02/2022

Konu :GÖRÜŞ (Mezbahaların ruhsatlandırılmasında yetkili idare hk.)

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) ...Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 10.02.2022 tarihli ve 2910913 sayılı yazısı.
b) 19.01.2022 tarihli ve E-14399437-045.02-2744393 sayılı yazımız.
c) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 06.01.2022 tarihli ve E-47084012-622.02-2613953 sayılı yazısı.

İlgi (c) yazı ile Mahallesi Sokakta işletilen işyerinin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin eki Ek-2'de yer alan B-İKİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER listesinin 6.41 maddesinde 3 üncü sınıf kırmızı et mezbahaları olarak değerlendirildiği, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (t) bendinde de büyükşehir belediyelerinin görevleri arasında "*Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.*" hükmünün yer aldığı belirtilmiş olup bu kapsamda 3 üncü sınıf kırmızı et mezbahaları olarak değerlendirilen işyerine, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verme yetkisinin büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi ya da ilçe belediyelerinden hangisinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında olduğu hususunda Bakanlığımız görüşü talep edilmiş olup ilgi (b) yazı ile Bakanlığımız görüşü bildirilmiştir.

İlgi (a) ile imar planında gösterilmeyen yerlerde mezbaha açılıp açılmayacağı, imar planında yer alması halinde hangi belediyenin yetkili idare olacağı, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te gayri sihhi müesseseler içerisinde mezbahaların kapasitelerine göre 1. sınıf GSM ve 2. sınıf GSM olarak ayırma tabii tutulduğu, 1. sınıf GSM kapsamında yer alan mezbahaların ruhsatlandırılmasının büyükşehir belediyesinde olduğu, ancak 2. sınıf GSM kapsamında yer alan mezbahaların ilçe belediyelerince ruhsatlandırılmasının mümkün olup olmadığı, kapasiteleri ne olursa olsun tüm mezbahaların ruhsatlandırma yetkisinin büyükşehir belediyelerinde olup olmadığı konusunda Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

İlgi (b)'de kayıtlı yazımızda 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu uyarınca büyükşehir sınırları içinde her çeşit mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek görevinin büyükşehir belediyelerinin olduğu belirtilmiştir.

Bilindiği üzere, 5216 sayılı Kanun'un "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasında "*Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:*

...

d) *Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.*

...

f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.

...

j) Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.

...

l) Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.

...

s) Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek.

t) **Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.**

...

Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yetkilerini, imar plânlarına uygun olarak kullanmak ve ilgili belediyeye bildirmek zorundadır. (Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/7 md.) **Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (l), (s), (t) bentlerindeki görevleri ile temizlik hizmetleri ve adres ve numaralandırmaya ilişkin görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.**

...” hükmü çerçevesinde anılan görevlerin büyükşehir belediyeleri tarafından yürütüleceği belirlenmiştir.

Öte yandan 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un geçici birinci maddesinin 8 inci fıkrasında “**Bu Kanunla büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerce yürütülen su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları, komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaşılır.**” hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Şehirlerarası özel otobüs terminali işletmesi ve akaryakıt istasyonları” başlıklı 80 inci maddesi “Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. **Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.**” hükmünü içermektedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinde, büyükşehir olan illerde büyükşehir belediyeleri tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek, gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklara ruhsat vermek, büyükşehir

sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dâhil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek, her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek, her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına ruhsat vermek olmak üzere sınırlı sayıda ruhsat verme yetkisinin büyükşehir belediyelerinde olduğu, bu alanlar dışında yer alan işletmelere işyeri açma ve çalışma ruhsatının ilçe belediyelerince verileceği, büyükşehir belediyelerinin 5216 sayılı Kanun'un 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (1), (s), (t) bentlerindeki görevlerini, temizlik hizmetlerini, adres ve numaralandırmaya ilişkin görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebileceği veya birlikte yapabileceği, bu bakımdan büyükşehir sınırları içinde her çeşit mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek ile gayrisihhi müessese sınıfına bakılmaksızın özel mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek görev, yetki ve sorumluluğunun büyükşehir belediyelerinde olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Gereği:

..... Belediye Başkanlığına

Bilgi:

..... Valiliğine

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl
Müdürlüğü)